UNIVERSITEIT GENT

Studiefiche

Vanaf academiejaar 2026-2027

Duitse letterkunde: Kleppers van gisteren en nu (A005740)

Cursusomvang *(nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)*

Studiepunten 5.0 **Studietijd 150 u**

Aanbodsessies in academiejaar 2026-2027

A (semester 1) Duits Gent

Lesgevers in academiejaar 2026-2027

Biebuyck, Benjamin	LW07	Verantwoordelijk lesgever
Benzing, Carolin Juliane	LW22	Medewerker

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2026-2027	**stptn**	**aanbodsessie**
Bachelor of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Duits - Grieks)	5	A
Bachelor of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Duits - Italiaans)	5	A
Bachelor of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Duits - Spaans)	5	A
Bachelor of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Duits - Zweeds)	5	A
Bachelor of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Engels - Duits)	5	A
Bachelor of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Frans - Duits)	5	A
Bachelor of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Nederlands - Duits)	5	A
Uitwisselingsprogramma cultuur en taal in context	5	A
Uitwisselingsprogramma taal-en letterkunde	5	A
Schakelprogramma tot Master of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Duits)	5	A
Voorbereidingsprogramma tot Master of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Duits)	5	A
Voorbereidingsprogramma tot Master of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Duits - Italiaans)	5	A
Voorbereidingsprogramma tot Master of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Duits - Spaans)	5	A
Voorbereidingsprogramma tot Master of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Engels - Duits)	5	A
Voorbereidingsprogramma tot Master of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Frans - Duits)	5	A
Voorbereidingsprogramma tot Master of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Nederlands - Duits)	5	A

Onderwijstalen

Duits

Trefwoorden

Duits, letterkunde, literatuur van de 20e en 21e eeuw, beknopt overzicht van de Duitse literatuurgeschiedenis, voorbeeldanalyses, proza, poëzie, drama, basisschrijfvaardigheid Duits, basisspreekvaardigheid Duits

Situering

Beginnende studenten hebben weinig of geen kennis van de Duitse letterkunde, en dat hoeft ook niet; velen hebben ook weinig of geen ervaring met onderwijs in het Duits. Daarom maken we in deze basiscursus kennis met de grote periodes van de Duitse literatuurgeschiedenis, maken we ons een eerste set instrumenten voor letterkundig onderzoek eigen, en maken we ons vertrouwd met historische en thematische aspecten van de Duitse literatuur van de 20e en 21e eeuw.
Dit vak kan gevolgd worden door uitwisselingsstudenten. Opdrachten kunnen aangepast worden aan de verwachtingen van de uitsturende universiteit.

Inhoud

In dit opleidingsonderdeel maak je je vertrouwd met de basisvragen van de literaire praktijk sinds het begin van de 20e eeuw en met de manieren waarop je literaire teksten uit deze periode (proza, poëzie en drama) kunt analyseren en interpreteren. We leggen de klemtoon op de grote canonieke auteurs, zoals Kafka, Brecht, Rilke, Grass, Bachmann en Thomas Mann (jaarlijks maken we een aangepaste selectie), maar we maken ook plaats voor recentere en soms minder bekende auteurs. In specifieke gevalsstudies leer je de grote vragen van de literaire verbeelding uit deze tijd kennen: wat als we taal drastisch anders beginnen beleven, wat als oorlogsvoering industriële proporties aanneemt, wat als het verleden onverwerkt blijft, wat als individuele en collectieve levensvormen transformeren, wat als de toekomst onzeker lijkt? Al deze thema's komen op een specifieke manier aan bod in de Duitstalige literatuur van de 20e en 21e eeuw. De docent toont je hoe hij tot een grondige analyse van de geselecteerde teksten komt, geeft daarbij niet alleen uitleg over de vorm en de inhoud van de teksten, maar ook over de historische achtergrond, de ontstaansgeschiedenis en de receptie; als student probeer je mee te denken en waar mogelijk ga je mee in gesprek, zodat je een eigen gefundeerde interpretatie van de teksten kunt ontwikkelen.
In het oefeningengedeelte of "Tutorium" (practicum en begeleide zelfstudie) werk je een aantal korte oefeningen en tests af, waarmee je (schriftelijke) taal- en expressievaardigheid uitbreidt en je de letterkundige basisvaardigheden (eventueel met digitale hulpmiddelen) inoefent; zo merk je of je de gewenste vooruitgang maakt en kan je je op het examen voorbereiden. Je studeert in dit kader ook woordenschat in en legt hiervoor woordenschattests af. Al deze oefeningen samen vormen je "portfolio". Voor deze oefeningen kan je nadien feedback krijgen van een onderwijsbegeleider. Een vrij bibliotheekbezoek in het kader van dit vak is zeker nuttig; een geleid bibliotheekbezoek volgt in het tweede semester.
Buiten het lespakket bieden we je een ontspannende wandeling door de Duitse muziekgeschiedenis, van Bach tot hedendaagse rap - voor de liefhebbers, die nog zin en ruimte hebben voor iets meer.
De lectuurlijst van dit vak wordt ruim voor het begin van het academiejaar bekend gemaakt via het elektronisch leerplatform van de UGent.

Begincompetenties

De lessen en besprekingen vinden in het Duits plaats en vergen vooral in het begin van het semester van alle deelnemers een grote inspanning - deelnemers hebben ongeveer 4 weken nodig om te wennen aan het gebruik van Duits als instructietaal. In die eerste weken volstaat het dat je oefent om te verstaan wat gezegd wordt. Gaandeweg kan je je taalvaardigheid in het Duits die je ook via andere vakken verwerft, meer en meer inzetten. Voorafgaande kennis van het Duits is mooi meegenomen, maar ook zonder voorkennis kan je de opleiding succesvol aanvatten. Je zult je dan wel extra moeten inspannen. Als je twijfelt, neem je best contact op met de lesgever. Motivatie en inzet zijn heel belangrijk. En daarbij komt: je leert de basics van het Duits ook via andere vakken en als je goed Nederlands kent, heb je een grote troef.
Het opleidingsonderdeel beoogt een eerste kennismaking met de Duitse literatuur en met het literatuurwetenschappelijke instrumentarium.

Eindcompetenties

1 Basiskennis van het Duits beheersen en kunnen toepassen (lezen: korte en middellange Duitse teksten van gemiddelde complexiteit; luisteren: een gesproken uiteenzetting in het Duits vlot kunnen volgen; spreken: kunnen deelnemen aan een eenvoudig gesprek; schrijven: een zelf opgebouwde redenering ontwikkelen in goed Duits, met beperkte complexiteit en met gebruikmaking van het verworven begrippenapparaat). (leerresultaat B.1.1)
2 Basiskennis van de Duitstalige literaire tradities kunnen toepassen bij de analyse van teksten. (leerresultaat B.1.3)
3 Basiskennis hebben van de Duitse literatuurgeschiedenis en teksten hierin kunnen situeren. (leerresultaat B.2.1)
4 Op een basisniveau literatuurwetenschappelijke analysemethodes in de praktijk kunnen brengen (leerresultaat B.2.2); hierbij gebruik kunnen maken van eenvoudige digitale instrumenten.
5 Wetenschappelijk basisinzicht bezitten in de specifieke eigenschappen van

literaire teksten en in het historisch functioneren van literatuur (B.3.1; B.3.2)
6 Vertrouwd zijn met de wetenschappelijke methodologie (bronvermelding, verwijzing, citeren, deontologie) op een basisniveau. (B.5.2)

Creditcontractvoorwaarde

De toegang tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is open: de student houdt zelf rekening met voorkennis uitgedrukt in begincompetenties

Examencontractvoorwaarde

De toegang tot dit opleidingsonderdeel via examencontract is open

Didactische werkvormen

Hoorcollege, Practicum, Zelfstandig werk

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

- hoorcollege: 30u (= wekelijks hoorcollege van tweemaal 75 of driemaal 50 minuten)
- practicum: 7.5u (Tutorium = 6 x 75 minuten, waarin in kleine groepen letterkundige oefeningen op basisniveau worden gemaakt en de schrijf- en spreekvaardigheid van de studenten in het Duits wordt ingeoefend)
- begeleide zelfstudie: 7.5u (= zelfstandige opdrachten, waarvoor je gepersonaliseerde feedback van een lesgever krijgt, tussentijdse vragen, zelfstandige reflectie over de lesinhouden, e.d.m.)

Let wel: de totale werkbelasting van dit vak bedraagt 150u; dit omvat het voorbereiden van de lessen (lectuur), het bijwonen van lessen en practica, het voorbereiden en afleggen van het examen en het maken van de oefeningen en woordenschattests. Voor dit laatste is een totale werklast van 15 à 20u realistisch. Van de hoorcolleges (behoudens technische problemen) worden opnames gemaakt en aan alle studenten ter beschikking gesteld. De opnames zijn bedoeld als aanvullend en ondersteunend leermateriaal en vervangen geenszins actieve aanwezigheid in de les.

Studiemateriaal

Type: Handboek

Naam: Intertaal thematische woordenschat Duits
Richtprijs: € 47
Optioneel: ja
Taal : Andere
Auteur : Intertaal
ISBN : 978-9-46030-417-0
Online beschikbaar : Nee
Beschikbaar in de bibliotheek : Nee
Beschikbaar via studentenvereniging : Ja
Gebruik en levensduur binnen het opleidingsonderdeel : regelmatig
Gebruik en levensduur binnen de opleiding : regelmatig
Gebruik en levensduur na de opleiding : af en toe
Bijkomende info: Dit boek is studiemateriaal voor meerdere vakken. Je hoeft het natuurlijk maar één keer aan te kopen.

Type: Handboek

Naam: Literaturwissenschaft
Richtprijs: € 22
Optioneel: nee
Taal : Andere
Auteur : Allkemper, Alo (Autor / Autorin) / Eke, Norbert O. (Autor / Autorin)
ISBN : 978-3-82525-756-9
Aantal pagina's : 361
Online beschikbaar : Nee
Beschikbaar in de bibliotheek : Ja
Beschikbaar via studentenvereniging : Ja
Gebruik en levensduur binnen het opleidingsonderdeel : regelmatig
Gebruik en levensduur binnen de opleiding : eenmalig
Gebruik en levensduur na de opleiding : af en toe
Bijkomende info: De lectuurlijst omvat twee kortverhalen, twee theaterstukken, een novelle, een roman en enkele gedichten. Van de aan te kopen werken bedraagt de totale kostprijs ongeveer 77 euro.

Referenties

A. Allkemper & N.O. Eke: *Literaturwissenschaft*. (UTB Basics; recentste uitgave); kostprijs: 19.90 euro

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

Collectieve en individuele begeleiding; vakgebonden monitoraat (practicum)

Evaluatiemomenten

periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Mondelinge evaluatie, Schriftelijke evaluatie met open vragen

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Mondelinge evaluatie, Schriftelijke evaluatie met open vragen

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Werkstuk

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is mogelijk

Toelichtingen bij de evaluatievormen

Evaluatiemoment
Periodegebonden (80%) en niet-periodegebonden: permanent (20%).
(Indien de student niet is geslaagd voor de niet-periodegebonden evaluatie, wordt er een tweede kans geboden via een compenserende activiteit tussen de eerste en tweede examenperiode.)
Evaluatievorm

- Schriftelijk: openboekexamen met 4 inzichtvragen, in een gecontroleerde setting; de studenten kunnen geen gebruik maken van digitale hulpmiddelen.
- Mondeling: 2 kennisvragen (literatuurhistorisch, geschiedenis van de 20e eeuw) en 1 toelichtingsvraag (over eigen lectuur)
- Permanente evaluatie voor de oefeningen.

Het behalen van het gewenste niveau van taalvaardigheid behoort uitdrukkelijk tot de einddoelstellingen van dit vak. Deze vaardigheid wordt ondersteund d.m.v. feedback op schrijfopdrachten, zelfstudie en zelftesten, en deelname aan de Tutoria.

Eindscoreberekening

Periodieke evaluatie: 80%
het schriftelijk examen levert een score op 16 op (waarvan de twee analysevragen telkens 1/3 bepalen, de twee synthesevragen telkens 1/6); het mondelinge examen voegt daar een waarde aan toe die varieert van -1 (de slechts mogelijke prestatie) tot +1 (de best mogelijke prestatie). De totale score is 16/16.
Permanente evaluatie, met portfolio (met de opdrachten en woordenschattests): 20% (= een score op 4).
Het eindresultaat is de som van beide deelscores.

Faciliteiten voor werkstudenten

Faciliteiten voor werkstudenten:
1 Hoewel aanwezigheid zeer wenselijk is, bestaat de mogelijkheid tot vrijstelling van aanwezigheid; daarvoor staan zowel lesopnames als bijkomend leermateriaal ter beschikking (op Ufora); voor die lessen waarin je actieve deelname mee geëvalueerd wordt (bijv. het tutorium), maak je een vervangtaak waarmee je aantoont dat je de beoogde competenties behaald hebt; die vervangtaak zal je worden meegedeeld door de lesgevers;
2 Het examen kan op ander tijdstip binnen het academiejaar georganiseerd worden;
3 Je kunt feedback krijgen op andere dan de daarvoor voorziene tijdstippen, bij voorkeur in gespreksvorm (op de campus of online), zowel tijdens als na de kantooruren, of via email.
Wil je extra informatie hierover: neem contact op met de verantwoordelijk lesgever of met een van de medewerkers.
Extra informatie:
Deelname aan het monitoraat (Tutorium) wordt sterk aanbevolen; hier krijgen de studenten de gelegenheid de vaardigheden die in dit vak centraal staan, onder

begeleiding in te oefenen.
Voor meer informatie omtrent flexibel studeren: http://www.flw.ugent.be/flexibelstuderen